

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Direktiva o zelenih trditvah in spremembe pri označevanju izdelkov

Tatjana Orhini Valjavec
Direktorat za okolje
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Zelenimo jutri.

Stanje glede trditev o izdelkih in organizacijah, povezanih z okoljem

Polovica od vseh ‚zelenih‘ oznak, ki se uporabljajo v EU ni verificiranih.

Trenutno se v EU uporablja več kot 230 oznak trajnosti, z zelo različnimi stopnjami transparentnosti.

Rezultat:

- potrošnik je negotov in nezaupljiv
- neenaki konkurenčni pogoji za podjetja
- stroški za podjetja, ki poslujejo čezmejno.

Odziv EU

❖ Da bi odpravila izzive glede "zelenega zavajanja" in preprečila tveganje, da bi podjetja potrošnikom sporočala nepreverjene in neuteljene trditve glede okoljskih vidikov in učinkov izdelkov ali organizacij je Evropska komisija pripravila 2 predloga direktiv:

❖ **Direktiva o zelenih trditvah (GCD)**

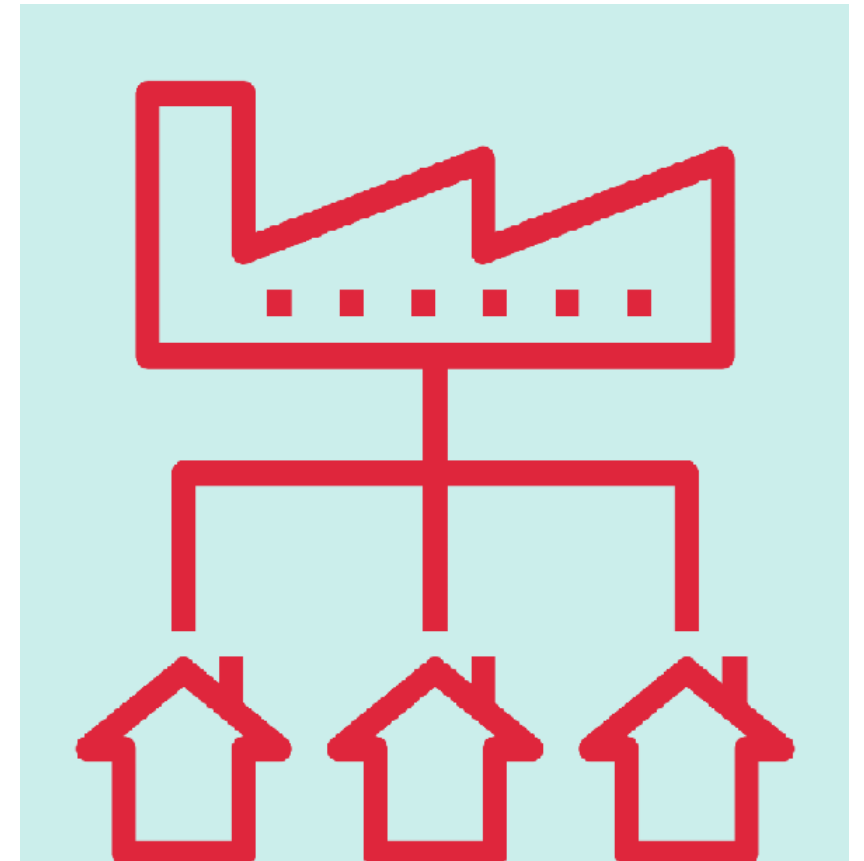
❖ **Direktiva o opolnomočenju potrošnikov za zeleni prehod**

Koga zadeva

- ❖ Odnos proizvajalca (trgovca) do potrošnika
- ❖ Izjeme: mikropodjetja, poenostavljen postopek za MSP
- ❖ Bolj ciljno usmerjena in bolj tehnična direktiva:
  - velja samo za prostovoljne izrecne okoljske trditve
  - obravnava posebne tehnične vidike (utemeljitev itd.)
  - posebej obravnava trditve glede učinkov na podnebje in ogljik
- ❖ Nadgradnja sedanjega okvira za varstvo potrošnikov, npr. opredelitev, pravila, izvrševanje

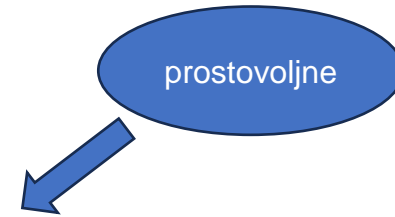

Ključne ureditve

Predlagana direktiva določa:

- ❖ minimalne standarde za to, kako podjetja utemeljujejo, sporočajo in preverjajo svoje okoljske trditve potrošnikom v EU;
- ❖ ukrepe za nadzor naraščajočega števila okoljskih oznak in zagotavljanje zanesljivosti obstoječih oznak;
- ❖ prepoved novih sistemov okoljskega označevanja, ki jih razvijajo zasebni subjekti v EU ali zunanji partnerji, ki delujejo na trgu EU, razen če lahko dokažejo svojo dodano vrednost za trg EU (okoljske ambicije ali pokritost vplivov).

Zahteve

Utemeljevanje

- Sprejeti pristop življenjskega cikla (od surovin do konca življenjske dobe) ter pri izračunu okoljskih vplivov in splošne okoljske uspešnosti izdelka ali organizacije uporabiti splošno priznane znanstvene pristope in dokaze.
- Opredeliti in v analizo vključiti okoljske vplive, ki pomembno prispevajo k splošni okoljski uspešnosti. Zagotoviti, da so v analizo vključeni vsi okoljski kompromisi. Primeri lahko vključujejo prihranke CO₂ v fazi proizvodnje, ki povzročijo povečanje CO₂ v fazi uporabe, in prihranke porabe vode, ki povzročijo povečanje emisij toplogrednih plinov v fazi proizvodnje.
- Vse primerjati z drugimi izdelki in organizacijami na podlagi enakovrednih informacij in podatkov.
- Vsaj vsakih pet let pregledati in posodobiti vse podatke in informacije, uporabljene v analizi.
- Uporabljati samo okoljske oznake, ki so pregledne, neodvisno preverjene in redno pregledovane.

Komuniciranje

- Navesti samo okoljske vplive, ki so bili analizirani v utemeljitvi.
- Zagotoviti, da so informacije in podatki, uporabljeni za utemeljitev trditve, javno dostopni prek spletne povezave, kode QR ali enakovredne kode. To vključuje temeljne študije, izračune in predpostavke.
- Ne uporabljati okoljskih oznak ali ocen, ki združujejo vplive na okolje.
- Navesti, v kolikšni meri trditve, povezane s podnebjem, temeljijo na kompenzacijah ogljika, in opisati celovitost teh kompenzacij.

Preverjanje

- Okoljske trditve preveriti vnaprej prek neodvisnega, pristojnega in pooblaščenega tretjega preveritelja, ki lahko nato izda potrdilo o skladnosti.
- Preveritelj je tretja oseba, organ za ugotavljanje skladnosti, ki je bil akreditiran v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 o zahtevah za akreditacijo v zvezi s trženjem proizvodov.

Zanesljiv okvir za upravljanje okoljskih trditev

Da bi podjetja izpolnila nove zahteve, bodo verjetno morala:

- spremeniti ključne elemente svojega operativnega modela, vključno s postopki in kontrolami, upravljanjem podatkov in tehnologijo,
- razviti svoje organizacijske zmogljivosti in strokovno znanje ljudi,
- ustanoviti posebne skupine (ali v manjših podjetjih dodelitev osebe) za nadzor procesa okvira okoljskega ravnanja,
- izboljšati usposobljenost drugih skupin v podjetju, zlasti skupin, ki delajo na področju trženja in zunanjega komuniciranja,
- priprava natančnih, popolnih in zagovarjanih okoljskih trditev,
- izzivi: vrzeli v znanju in podatkih, stroški (npr. stroški izračuna okoljskega odtisa za različne izdelke znotraj proizvodnih linij in geografskih območij ter med njimi, pa tudi dodatne stroške usklajevanja, vključno s stroški, povezanimi z izvajanjem novih operativnih procesov).

Obstoječe in prihodnje trditve, znaki ali sheme EU

- **prostovoljne in obvezne, ki temeljijo na aktih EU:**

▶▶ veljajo in bodo veljale, ter so izključene iz direktive GCD

- **prostovoljne, ki ne temeljijo na aktih EU:**

▶▶ bodo morale biti skladne z določili Direktive GCD in direktive, ki ureja varstvo potrošnikov

Trditve, povezane s podnebjem

- še poseben izziv
- predvsem okoljske trditve, da so izdelki ali subjekti »podnebno nevtralni«, »ogljčno nevtralni«,
- podjetja bi se morala osredotočiti na zmanjševanje emisij v lastni organizaciji ali vrednostni verigi.

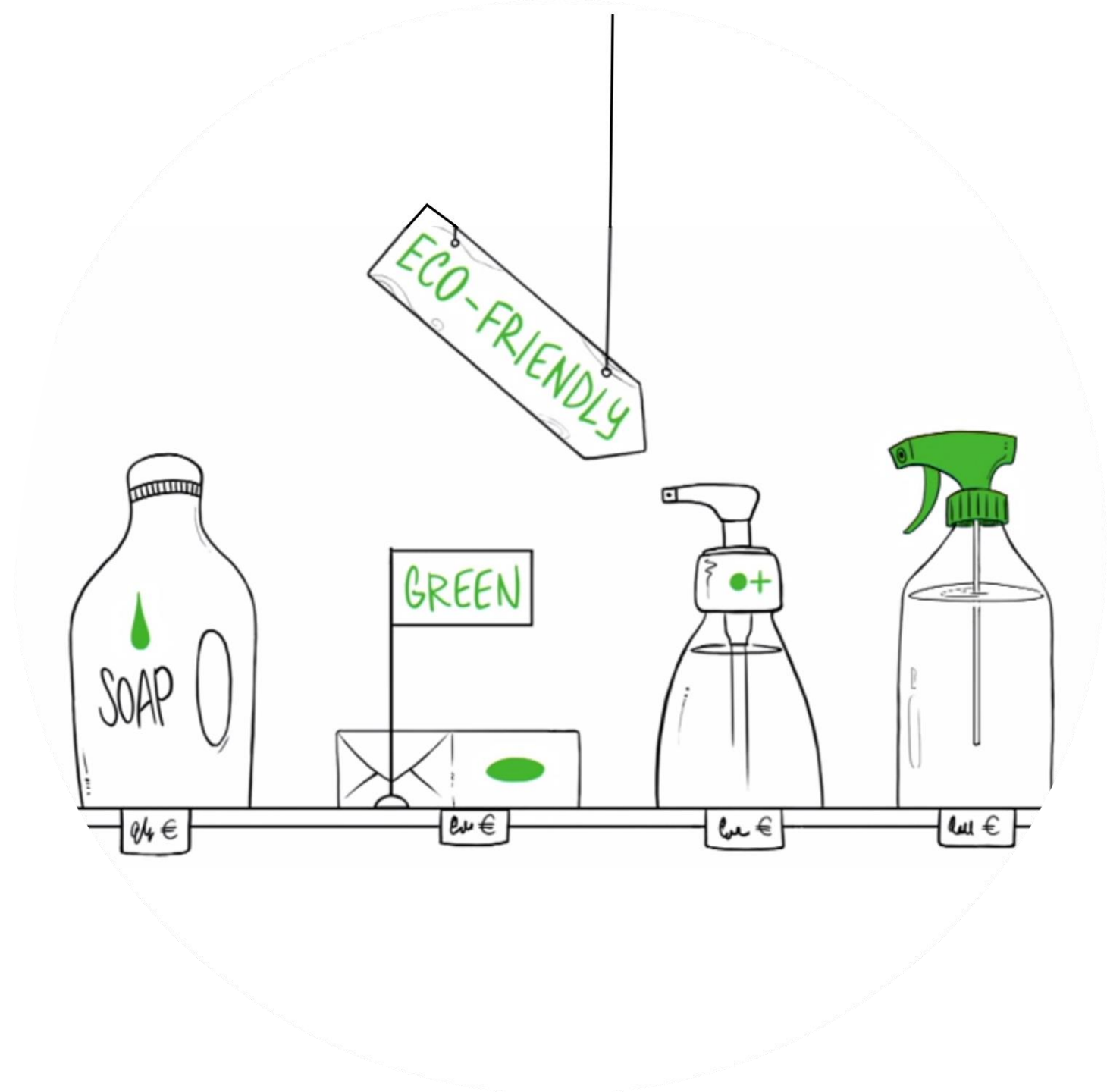

**Eksplicitna
okoljska trditev**

Okoljski znak

Utemeljiti jo mora
trgovec
(proizvajalec), ki jo
daje na trg

Utemeljiti jo mora
lastnik sheme

Prepovedano
v skladu z Direktivo o
opolnomočenju
potrošnika za zeleni
prehod

Trgovec ne sme:

- ❖ izpostavljati zahtev zakonsko predpisanih zahtev za izdelke v določeni kategoriji izdelkov kot razlikovalne značilnosti izdelka.
- ❖ oglaševati prednosti za potrošnike, ki so nepomembne, vendar bi lahko privedle do tega, da bi trgovec potrošnika prepričal, da so prednosti v primerjavi z drugimi enakovrednimi izdelki kot so v resnici, na primer z oglaševanjem okoljskih koristi, ki so večje, kot so v resnici, na primer z oglaševanjem značilnosti, ki so običajna praksa v zadevni skupini izdelkov ali sektorju
- ❖ zavajajoče, če bi trditev v smislu okoljskih vplivov ali okoljskih vidikov pri čemer bi zamolčali, da doseganje teh koristi povzroča negativne kompromise vplivih na okolje

Kaj pa izdelki, uvoženi iz tretjih držav?

- Tudi podjetja s sedežem zunaj EU, ki prostovoljno podajajo okoljske trditve, namenjene potrošnikom v EU, bodo morala upoštevati zahteve iz predlagane direktive.
- To spodbuja globalne partnerje, da prispevajo k zelenemu prehodu, zlasti podjetja, ki trgujejo na notranjem trgu.

Kako bo potekal prenos, preverjanje in uveljavljanje zelenih trditev?

- 2 leti za prenos
- Vzpostavitev postopkov za preverjanje na trgu
- Imenovanje pristojnih organov

?

- administrativna obremenitev
- spremljanje
- kazni
- kdaj bo GCD sprejeta?

Trenutno stanje pogajanj:

- ❖ splošni pristop Sveta v juniju
- ❖ nov EP in EK, kdaj?
- ❖ dialogi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Hvala za pozornost!

Več informacij: tatjana.orhini-valjavec@gov.si